

5.2.2026

Maa- ja metsätalousvaliokunta**Asia: E 104/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Maatalouden sukupolvenvaihdosstrategia**

Suomen Kylät ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvitykseen koskien maatalouden sukupolvenvaihdosstrategiaa. Suomen Kylät ry lähtökohtaisesti tukee valtioneuvoston esitystä Suomen kannaksi.

Järjestömme haluaa painottaa kuitenkin, että kuluvalle rahoituskaudella yksi Leader-rahoituksen yritystukimuodoista on maaseutuyritysten sukupolvenvaihdoksen tuki, joka on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi. Yritysten omistajanvaihdoksia on toteutunut 2023-2025 jo liki 200. Tätä tukimuotoa ei ole kuitenkaan voinut soveltaa maatalojen oston selvittämiseen ja kaupan valmisteluun. Tilanne voi olla, ettei maatila siirry suvussa eteenpäin, vaan relevantti jatkaja olisikin ulkopuolinen toimija. ELY-keskuksista on voitu tukea ns. nuorten viljelijöiden tilakauppoja, mutta silloin ostajan on oltava alle 41-vuotias ja liiketoiminnan koskettava perusmaataloutta, mikä kaventaa hakijajoukkoa. **Uuden rahoituskauden 2028-2034 Leader-tukimuotoihin olisi saatava täsmätuki, jonka avulla potentiaalinen ostaja voisi selvittää ja valmistella myös maatalon omistajanvaihdosta silloin, kun jatkajaa ei löydy perhepiiristä. Uusien nuorten viljelijöiden saaminen alalle on kriittisen tärkeää, joten kaikki mahdollisuudet tulee tämän edistämiseksi hyödyntää.**

Komission esityksessä korostetaan: Elinvoimaisen maatalouden rinnalla nähdään tärkeäksi varmistaa myös maaseudun elinvoimaisuus. Siksi Suomen Kylät ry esittää, että valtioneuvoston kantaan lisätään seuraava maininta

”Toimivat tukiverkostot ja elinvoimaiset paikallisyhteisöt ovat maatalousyrittäjien ja myös muun yritystoiminnan edellytys maaseudulla. Kylätoiminnan ylläpitäminen ja luoma aktiivinen paikallinen kansalaistoiminta, elinkelpoiset maaseutualueet ja yhteisöllisyys vahvistavat näitä verkostoja mm. tiekuntien, vesiosuuskuntien ja sosiaalisten verkostojen kautta. Nuoret viljelijät perheineen tarvitsevat mm. päivähoito- ja peruskoulupalveluja, sosiaali- ja terveyspalveluja sekä maaseudun harrastustoimintaa. Kylätoiminta ja Leader-rahoitus vahvistavat näitä rakenteita. Suomi katsoo, että maaseudun elinvoimasta ja asuttavuudesta sekä yhteisöjen elinvoimaa paikallisesti vahvistavia toimenpiteitä, kuten Leader-rahoitusta tarvitaan.”

Lausuntopyynnön komission esityksen pääasiallista sisältöä kuvaavassa kappaleessa mainitaan:

”Nuoret viljelijät ovat yrittäjähenkisiä ja sopeutumiskykyisiä ja usein eturintamassa ottamassa käyttöön uutta teknologiaa, kestäviä käytäntöjä ja monipuolisia liiketoimintamalleja. Tämä on välttämätöntä maatalouden jatkuvuudelle ja kehitykselle.”

5.2.2026

Leader-rahoituksen yritystukivälineisiin tällä rahoituskaudella kuuluva maatalouden kokeilutuki on toiminut uudistavana täsmätukena mahdollistaen juuri edellä mainittuja toimia. **Tulevalla rahoituskaudella 2028-2034 Leader-kokeilutukea tulee jatkokehittää ja laajentaa sen mahdollisuuksia maa- ja metsätilojen uusien liiketoimintamallien käyttöönotossa. Leader-toiminta soveltuu erinomaisesti uusien yritysideoiden kokeiluun ja käynnistämiseen, niin maataloudessa kuin sen ulkopuolisessa yritystoiminnassakin.**

Kunnioittaen,

Suomen Kylät ry

Suvi Louhelainen
toiminnanjohtaja

Heli Walls
Leader-työn kehittämisspällikkö